

25 LET



Alpe Adria Green - mednarodno društvo za zaščito okolja in narave
Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU
'Alpe Adria Green' info@alpeadriagreen.com

Jesenice, 10.11.2025

Spoštovane poslanke , spoštovani poslanci DZ R Slovenije

ZADEVA: Pripombe Alpe Adria Green (AAG) na predlog Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) za izredno sejo dne 11.11.2025

1. V začetku zakon vsebuje naslednjo navedbo:
ZAKON O SPODBUJANJU RABE OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE
I. UVOD
1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA
Stran 2, alineja b)
*»Izrabo vetrne energije dodatno zmanjšuje zelo razpršena poselitev, ki zmanjšuje možno število lokacij z ustrezno hitrostjo vetra, ki izpolnjuje zahteve za potreben **odmik** od naselij zaradi varstva pred **hrupom**.«* (poudarek AAG)
2. Predlog Zakona pri vetrnih elektrarnah (VE) prizna **problem odmika in hrupa**. Vendar, kljub več predlogov uredb in pravilnikov, ki so v gradivu navedeni, **ne vsebuje uredbe o odmiku in o hrupu vetrnih elektrarn**.
3. Tudi sicer v naši zakonodaji **obe uredbi ne obstajata**. Z odsotnostjo obeh uredb vlada odvzema prebivalcem območij načrtovanih vetrnic **pravno varnost**. S tem krši 2. člen Ustave RS, da je Slovenija pravna država.

Primer VE (2,3 MW) nad Dolenjo vasjo: Prebivalcem, ki so se pritoževali, da zaradi hrupa VE ne morejo spati ali jih ponoči zbudi, so inšpektorji povedali, da ne morejo ukrepati, ker **ni predpisov**. Lahko pa ukrepajo, če kdo navija radio ponoči.



Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394 , Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

4. Vlada krši tudi **72.člen Ustave RS**, da ima vsak pravico do zdravega okolja, kajti vetrnice vnašajo nevarnost obolenj zaradi hrupa VE in uničujejo normalno življenje tamkajšnjih prebivalcev. S tem krši tudi opredelitev zdravja Svetovne zdravstvene organizacije (SZO): »Zdravje je stanje popolnega telesnega, duševnega in socialnega blagostanja in ne le odsotnost bolezni ali hibe«, prav tako pa gre tudi za kršenje človekovih pravic.
5. Vlada krši tudi **71.člen Ustave RS**, da država skrbi za gospodarski, kulturni in socialni napredek prebivalstva na gorskih in hribovitih območjih. VE se načrtujejo prav tam.
Primer Pohorje: Vetrnice uničujejo razvoj turizma, tudi zato so prebivalci odklonili načrte z vetrnicami na Pohorju.
Primer iz Hrvaške: Gostje odšli po prvi noči zaradi hrupa vetrnic nad Senjem (2024).
https://n1info.hr/vijesti/kineska-vietroelektrana-u-senju-ne-moze-dobiti-uporabnu-dozvolu-zbog-buke-gosti-nam-otkazuju/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAR2LsWmuFG-T36B2aV-fGdcNnZgnoqSN8eqj1Cznf_hYZ7PXHaJpmbuKlo_aem_AXxJYrA4c53cswLLTDit1_a6vcjHfHdk3kudEi_1CwFszlyvd7aOtaYIGHMo6O4HV9P4yaa-DUPxKppoKe1vu0pa
6. Vetrnice onesnažujejo okolje z **nizkofrekvenčnim hrupom**. Poleg slišnega oddajajo tudi manj slišnega pod 200 Hz in neslišnega, torej infrazvok pod 20 Hz. Hrup so neželene **vibracije** zraka. Nizkofrekvenčni hrup prodre skozi zaprta okna in se v notranjih prostorih lahko ojača zaradi odbojev (rezonanca). Poleg tega je najbolj uničujoč **hrup v pulzih**, ko gre krilo vetrnice mimo stebra. Ves ta hrup bi morala uredba vsebovati, kot tudi merjenje hrupa brez filtra A, ki tega hrupa ne meri ali ga zmanjša. Hrup VE se torej **ne izraža v enotah dBA**, ampak kot dBlin, po novem standardu dBZ. Vibracije infrazvoka vzbujajo lastne frekvence notranjih organov, ki so v tem območju (rezonanca), kar jim škoduje: srce ~ 1 Hz (0,2 – 2 Hz), možgani ~ 10 Hz (7 – 13 Hz), pljuča in dihalni sistem ~ 5 – 40 Hz, krvni obtok 0,05 – 0,3 Hz, oči ~ 19 Hz. Odtod pritožbe.
7. Varuh človekovih pravic je leta 2024 zahteval, da se v uredbo o hrupu vnese tudi nizkofrekvenčni hrup.
<https://www.varuh-rs.si/obravnavane-pobude/primer/nespostovanje-pravne-drzave-in-nerazumno-zavračanje-pomoci-drugerega-resorja-botrujeta-zastoku-pri-nov/>

V uvodu zapiše:

»NESPOŠTOVANJE PRAVNE DRŽAVE IN NERAZUMNO ZAVRAČANJE POMOČI DRUGEGA RESORJA BOTRUJETA ZASTOKU PRI NOVELACIJI REGULATIVE OKOLJSKEGA HRUPA

Okolje in prostor

03.05.2024

Kršitelj: Vlada RS | Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Kršitev: 03. člen ZVarCP - Načelo dobrega upravljanja | 02. člen Ustave RS - Slovenija je pravna in socialna država.

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (Varuh) je v okviru obsežne obravnave problematike okoljskega hrupa s poudarkom na manku regulacije nizkofrekvenčnega hrupa (NF-hrup) ter neustavnosti Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uredba)



Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

poleg evidentne kršitve načela pravne države, ki jo velja pripisati Vladi Republike Slovenije (vlada) in Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo (MOPE), ugotovil tudi izjemno pomanjkljivo sodelovanje resorjev te veje oblasti. Še posebej skrb vzbujajoče je podcenjevanje Ustavnega sodišča in odsotnost sposobnosti samorefleksije MOPE, kar je povsem nerazumno in nesprejemljivo.»

V nadaljevanju sprejme obljubo MOPE, da bo uredba izdelana do konca 2024, **vendar ni bila**. MOPE še navaja naročilo strojni fakulteti za preverjanje uredbe Danske. Ugotovljeno je, da ni neposredno uporabna. Meritve so s filtrom A, kar ni v redu za nizkofrekvenčni hrup. Prav tako ne obravnava pulznega hrupa (strokovno: amplitudna modulacija). Danska je ravninska, hrup VE na hribu pa seže bistveno dlje, kot npr. največji zvon cerkve na hribu.

Naj še poudarimo, da je nizkofrekvenčni hrup prisoten tudi pri zunanjih enotah **toplotnih črpalk in večjih klima napravah, uredbe pa ni!**

8. Hrup vetrnic je znan vsaj od leta 1985, ko je dr. Kelley, ZDA za ministrstvo za energijo (DOE) izdelal znanstveno študijo hrupa 2 MW VE zaradi pritožb prebivalcev do 3 km oddaljenosti. Registriral je tudi pulzni hrup – diagram, ki se bliža 100 dB (brez filtra):

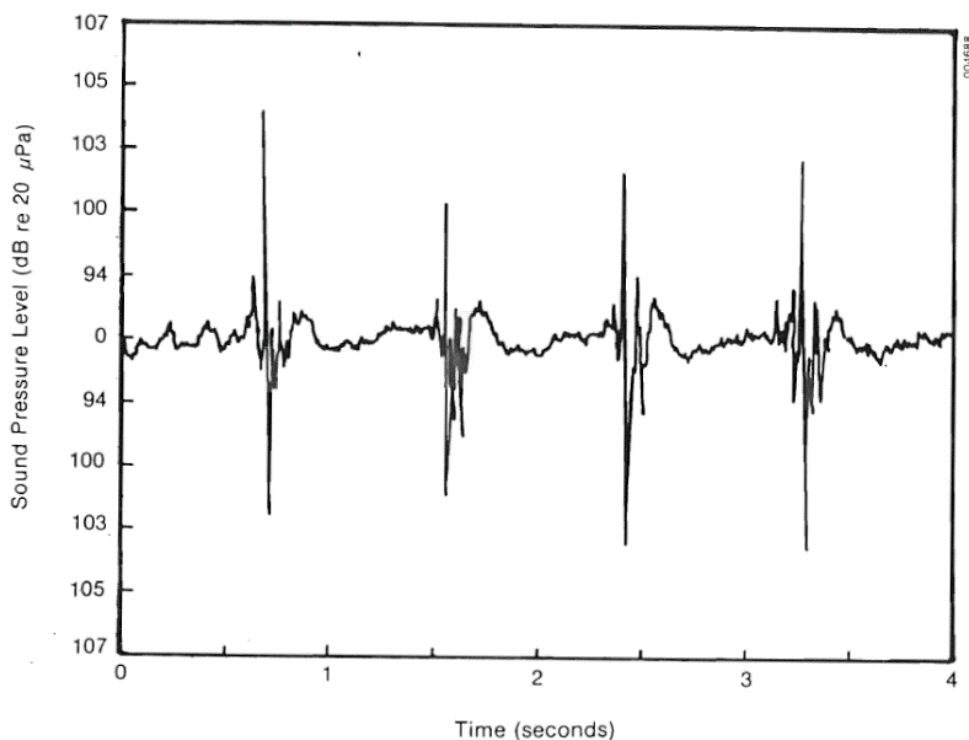


Figure 3-3. Typical Pressure-Time Plot of MOD-1 Acoustic Emissions Containing Strong Period Impulses. (Two complete rotor revolutions and four blade passages)



Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

9. V strokovni študiji o hrupu (2023) za VE Ojstrica avtor navaja (stran 20): »Nizkofrekvenčni hrup po slovenski zakonodaji ni predmet ocenjevanja, kot tudi ne minimalna razdalja stanovanjskih stavb od vetrnih agregatov.«
- Kako je vlada lahko sprejela DPN za VE Ojstrica in pahnila prebivalce v brezpravje?**
- Študija tudi navaja, da velja na avstrijskem Koroškem uredba iz leta 2016 z minimalno razdaljo 1.500 m. Takrat so bile VE manjših moči, okrog 2 MW. Najbližji prebivalci pod VE Ojstrica pa so vsega 400 do 600 m blizu in pod tremi agregati – vetrnicami, vsaka po 6,6 MW, pri čemer kumulativni vpliv hrupa treh vetrnic sploh ni bil ocenjen in razdalja bi morala biti večja od avstrijske. Bavarska ima pravilo 10H, minimalna razdalja 10 x največja višina VE.
10. Poznamo pravno prakso. **Primer:** Portugalsko višje sodišče je razsodilo, da je treba štiri vetrnice v razdalji med 400 in 600 m od bivališč, odstraniti. Postopek je trajal več let.
- 11. Dogaja pa se, da se ljudje raje odselijo. Ali želimo, da se hribovsko prebivalstvo odseli?**
12. Primer brezpravja in kaosa pri razdaljah je VE Kalše na Pohorju, kjer investitor vztraja na izgradnji 1 MW vetrne elektrarne **vsega 125 m od prve hiše**. Prav tako je problem pri VE Rogatec.
- 13. Zato pozivamo poslanke in poslance, da brez strankarskih motivov zavrnete predlog zakona, dokler ne bo v gradivu uredba o hrupu vetrnih elektrarn in uredba o najmanjši razdalji do hiš in njihovih parcel, glede na moč in število vetrnic.**
14. Pripominjamo, da je bila do 15.septembra 2025 v obravnavi nekoliko spremenjena uredba o hrupu, ki pa spet **ne vsebuje nizkofrekvenčnega hrupa** oziroma vseh vidikov hrupa vetrnic. Zakaj ne, pa nam ni jasno. Saj bi jo lahko naročili zunanjemu izvajalcu, če sami niso dovolj strokovni.
- 15. Opravičujemo se za daljši prispevek, a vas moramo vsaj delno seznaniti s tem, kar pošiljamo na MOPE v času javnih obravnav o načrtih vetrnih elektrarn. Naše pripombe dosledno ignorirajo kot nepomembne. Ni jim mar za ljudi, ki bi naj živeli 20 in več let pod vetrnicami, z družinami in otroci, ki bi najbolj trpeli.**
- 16. Znanstvenega gradiva o škodovanju zdravju zaradi hrupa VE je veliko, nismo ga navajali. Žal pa so vse mnenjske inštitucije pod vplivom politike in po domače potrdijo, kar država zahteva – to je gradnjo vetrnic brez nujnih spremljajočih pravnih predpisov, kar sta obe manjkajoči uredbi, obenem pa jih tudi škodovanje vodnim virom in goloseki gozdov ne zanimajo.** Leta 2018 smo povabili dr. Pereiro, s 30-letnimi izkušnjami z nizkofrekvenčnim hrupom. Imela je predavanje v Hiši Evropske unije, tudi o vplivu na zdravje. Povezava: https://www.youtube.com/watch?v=sa2_dqLDmGk



Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

17. Moramo omeniti še **Državni svet**, ki je letos obravnaval problematiko vetrnih elektrarn pa **Odbor DZ** za infrastrukturo, okolje in prostor ZUNPEOVE-B in **Odbor DZ** za peticije, človekove pravice in enake možnosti o gradnji vetrnih elektrarn, žal vlada ni upoštevala pritožb ljudi.

Predsednik Alpe Adria Green:

Vojko Bernard



ALPE ADRIA GREEN®
Cesta Franceta Prešernova 26
4270 JESENJEC



Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394 , Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450